

BÁCSMEGYEI NAPLÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: egész évre 16 kor. félévre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
félévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára: 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Laptulajdonosok és főszerkesztők:

JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:

Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11

Kiadóhivatal:

HEUMANN MOR könyvkereskedés, Szabadkán.
Telefon sz. 85.

Polgártársak!

Ismételve felhívunk benneteket, hogy az állami adót ne fizessétek. Éljetek a törvényben biztosított védelem fegyverével. Éljetek ti, mint adófizető polgárai a hazának, mint hűséges tagjai a magyar nemzetnek ezzel a fegyverrel, mint amellyel veszedelem nélkül kivivhatjátok jogaitokat.

Ne higgyétek, hogy a mai közgyűlés határozata ezen jogotokat kétségbe vonta, hogy ezen fegyvereket a küzdelmek közepette kivette kezeitekből.

A mai közgyűlés csak azt mondta ki ami szerinte törvényben gyökeredzik, hogy aki adót fizetni akar, attól az adót el kell fogadni. De hozzá tették azok, akik ezen álláspontra helyezkedtek, hogy f. l. kell titeket, polgártársak, világosítani arról, hogy fegyvereket becsülettel, tisztességgel forgathatjátok a vészterhes küzdelmekben, melyekből okvetlenül diadalal, a magyar nemzet dicsőségével kell kikerülnötök.

Polgártársak! Ne fizessetek állami adót!

Csak ezt ismételhetjük a vasárnapi népgyűlés, csak ezt ismételhetjük Szabadka szab. kir. város törvényhatósági bizottságának mai közgyűlése után is.

Figyelmeztetünk azonban benneteket arra, hogy az állami adóösszeget takarékpénztárakban gyümölcsoztassétek addig, míg a törvényes állapot bekövetkeztével ismét az adófizetés kötelezettsége lép érvénybe. Mert csak így lesztek erősek a győzelemben.

És még valamire figyelmeztetünk benneteket; még valamire felhívunk benneteket.

Szent kötelességek az állami adó megtagadása mellett a községi adó fizetése. Mert higgyétek meg a sikerre vezető küzdelmeknek egy főfeltétele, hogy önönmagunkat erősítsük. Erősítjük pedig magunkat a községi adó megfizetésével. Enélkül saját törvényhatóságunk szervezetének működését bénítanánk meg és tiltakozásunk végeredményében csak saját elgyengülésünkre vezetne.

Jöhetnek pedig már a közeljövendőkből idők, — mentsen meg ezen idők bekö-

vetkezésétől a hatalmas Isten, — amikor százsoros erőre lesz szükségünk.

Saját városunk iránt tartozó ezen szent kötelességünket tehát immár a közhaza érdekében sem szabad elmulasztanotok

A tetemre hívás.

A két királyi kézirat közül, melyet ma Héderváry Budapestre hozott, közöljük az új miniszterelnök kinevezését. Ez a kézirat így szól:

Kedves Khuen-Héderváry Károly!

Önt magyar miniszterelnökkömmé ezennel újlag kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásában megerősítem és a miniszterium megalakítása iránti javaslatait elvárom.

Kelt Bécsben, 1903. évi szeptember hó 21-dikén.

Ferenoz József s. k.
Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

Ezzel jellemeztük a helyzetet. A harc elkeseredettebb lesz, mint volt s ki tudja hova fog vezetni. A magyar nemzetnek vigyáznia

Nász a viharban.

— A »Bácsmegyei Napló« eredeti tárcaja. —
Írta: Lukácsy István.

Palicsról a nyári fürdőző vendégek már csaknem mind eltávoztak. Egyszerre kerekedtek föl s rebbentek szét, mikor a költöző madár megérzi a közeledő őszt. Csak a mi kis társaságunk maradt még ott; gyönyörködtünk a természet lassu haldoklásának bájában. Már kora reggel találkoztunk a tó vizébe nyúló földnyelven s merengve néztünk végig a nap aranyos fényében tündöklő tó vize fölött. A zöld lomb-koszoru, mely körülvette a tót, lassan sárgulni kezdett; a kacaj, muzsikaszó elhallgatott; csendes volt minden, mint a temetőben. A mi ajkainkra sem jött szó, csak néha egy sóhajtás.

Esténként a mi legidősebb barátunknak, Bárdos urnak a verandáján gyűltünk össze. A nyári est kellemé eltűnt s mi összegombolva meleg felöltőinket, szívtuk csendesen szivarjainkat.

— Fiúk, szólalt meg az öreg Bárdos, én már sokáig nem bírom ezt ki; szép ez a Palics, bájos a vidéke, jól érzem magamat társaságokban, de kezd hideg lenni.

Lássátok a madár is melegebb vidékre

költözik, ahol újra dalolni tud; én pedig a meleg szoba után kívánczozom, vissza az én unokáim meleg fészkébe.

Mint a tompa, halál-barang hangzottak az öreg ur szavai. Éreztük, hogy igaza van; elmúlt a szép nyár, itt a haldokló ős s nem is tettünk ellenvetést, mikor kijelentette, hogy holnap már a fővárosba utazik vissza.

Végtelenül szerettük ezt a kedves jó öregget, mert sok komolysága mellett szívesen kacagott a mi fiatalos tréfás ötleteinken. Eljött velünk minden kirándulásra s velünk danolt, ha szívünk túlradt az örömtől. Mikor azután leszállt az est, rendesen nála jöttünk össze, s iyenkor elmondott egyet-mást az ő viharos életéből. Most is, hogy az utolsó estét töltöttük nála, mintha csak belátott volna lelkünkbe s tudta volna, mit akarunk, így szólt hozzánk:

— Elmondok még egy történetet, abból az időből, amelyről oly szívesen beszéltem, a magyar szabadságharczoból; nem lesz vig, mint a ti tréfáitok, de szomorú, mint ez az őszi hervadás. Már csak ilyen illik én hozzám, ki tudja, vissza jövök-e még közétek; már fáradt vagyok és pihenni vágyok. De ugy-e, ha meghalok, nem fogtok rólam elfeledkezni fiatal barátaim?

Nem tudom könyeimet visszatartani...

Az öreg ur meg így kezdte:

— 1849. máj. 21-én foglalta el Görgey Buda várát. Az egész ország diadalkiáltásban tört ki; mindenütt *Te Deum*-ot tartottak s a szegény magyar honvédek mindenütt örömittasan fogadták. Ekkor jött a hire, hogy a dynasztia a magyar hadak csodás kitartásán, vitézségén és folytonos győzelmein elrémülve az orosz czártól kért segítséget. Welden helyett Haynau lett az összes osztrák hadak fővezére. A háboru egyszerre ismét a legnagyobb dühvel tört ki. Mindnyájan tudtuk, hogy még keservebb megpróbáltatásokon kell keresztül menünk, mint előbb. Északon, Erdélyben, Délen felgyultak a tábori tüzek s Magyarország ismét vérben és tűzben állt.

Én ekkor a IV. hadtestben szolgáltam, mint főhadnagy, melyet Perczeltől Tóth Ágoston vett át a kátyi csata után. Jelasics, aki Péterváradot elfoglalta, tulnyomó erővel tört ránk s visszaszorított a Tiszán. Itt azután Guyon lett a vezérünk, ez a dühös hadisten. Vetter, a déli hadak főparancsnoka visszarendelt ismét Bácskába. Jelasics Verbász és B.-Földvár közt feküdt, mi meg Topolya és Nemes-Militics között.

kell, ébren kell lennie az első riadóra, mely mint a feltámadás angyalának harsonája fogja megrezgetni a magyarok Istenének egét Adriától a Kárpátokig, a királyhágótól a régi koronázó városig.

Az Isten keze nehezedik reánk, megvakította az apostoli király tanácsadóit. Ismerjük fel az Isten büntetését a megvakított tanácsadóknak, nehogy minket is vaksággal sujtson végtelenül hatalmas keze. Ne engedjünk Istentől kapott jogainkból.

A szabadelvű pártban.

Ma délelőtt tíz órakor tartotta meg értekezését a szabadelvű párt, melyen Podmaniczky báró előadja, hogy három nézet uralkodik a pártban: az egyik a felirat, a másik a határozati javaslat, a harmadik a hadiparancs agyonhallgatása mellett szól, amely ellen azonban hangosan tiltakozott a párt nagy része,

Khuen Héderváry szólalt föl ezután, s kijelenti a király megbízásából, hogy ő a hadiparancsral a magyar alkotmány ellen semmit sem akart s a nemzet félreértette. Ezután a következő kéziratot olvasta föl:

Kedves gróf Khuen-Héderváry!

Atyai szívemet mély gyász tölti el láttára azon sajnálatos állapotoknak, melyek kedvelt Magyarországon a politikai életet hónapok óta meddőségre kárhoztatják és már-már az állami gépezet működését is megakasztják.

Midőn 1867-ben egyfelől magyar Koronám országai s másfelől a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok között a pragmatika szankciójából folyó közös és együttes védelem eszközei felsoroltattak, az 1867. XII. t.-cz. 11. §-a megállapította, hogy a közös hadsereg egységes vezérletére, vezénylétére és belsejére vonatkozó ügyek Általam intézendők el.

S amint mindenkor szigorúan őrködtem afelett, hogy az ezen törvény alapján elvállalt kötelezettségek minden oldalról becsületesen és lelkiismeretesen teljesítenek, ezenképen el vagyok határozva az Engem megillető jogokat is csorbitatlanul fentartani és utódaimra érintetlenül átszármaztatni.

Midőn a magyar országgyűlés ezt a jogomat elismerte, nemcsak a monarchia nagyhatalmi állásáról, hanem saját hazája és nemzete erejéről és biztonságáról is akart gondoskodni.

Éppen ezért nem tudnék hozzájárulni oly intézkedésekhez, amelyek végső következményeikben a monarchia két államának a gyengítésére vezetnének és dicső emlékü őseimtől átvett örökségemet a hanyatlás veszélyének tennék ki. És ugyancsak azért nem járulhatnék azon követelések teljesítéséhez, melyek kipróbált intézmények átalakítását célozzák, mely kedvelt Magyarországom érdekeinek nemcsak meg nem felel, de végső következményeiben szent Koronám országainak integritását is veszélyeztethetné.

Másfelől nem zárkozom el a közös hadsereg körében királyi hatalmamból folyó azon intézkedések megvalósításától, melyekre vonatkozólag az utóbbi időben kormányaim az országgyűlés színe előtt már is nyilatkozatokat tettek és amelyek az Önnek általam megjelölt pontokkal együtt azt a keretet alkotják, amelyen belül Én ilyen intézkedéseket megengedhetők tartok.

Magyar nemzetem a kiegyezés óta óriási haladt. Elégtétellel tapasztaltam azt az örövendetes fejlődést, mint újabb bizonyítékot ama mű bölcsessége mellett, melyt a korona és nemzet kölcsönös bizalma hozott létre. Így kell annak lennie és így kell annak maradnia ezentul is.

Alkotmányos életünket az isteni gondviselés kegyelme mindeddig megmentette minden komoly megrázkódtatástól. Csak a nemzet józansága és higgadtsága, minden számbajövő nagy érdek megfontolt mérlegelése óvhat meg bennünket a jövőben is megpróbáltatástól.

Fejedelmi köteletségem ezért figyelmeztetni, hogy én most is ragaszkodom, a kiegyezéshez. Meggyőződése, hogy az a szellem, amely e művet megalkotta, ma is él régi erejével a nemzet lelkületében.

Bizom az Ön belátásában, hogy a szívemhez oly közel álló Magyarországot, annak törvényes képviselőjét atyai szándékomról felvilágosítja és a mai, az országra és a mo-

narchiára veszedelmes helyzetből a szerencsés kibontakozást megtalálja.

Ebben a föltevésben arra határoztam el Magamat, hogy Önt az új kormány megalakításával megbízom, miről Önt a mellékelt kézirattal értesitem.

Kelt Bécsben, 1903. évi szeptember hó 22-ikén.

Ferencz József s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

A leiratban említett engedményfélék a következők lennének: újabb alapítványi helyek a magyar tiszték részére, magyar nevelő, a tantárgyak nagyrésze magyarul adatik elő. Magára nézve megjegyzi, hogy nem szándékozik sokáig miniszter maradni.

Apponyi Albert gróf a királyi kézirattal fölött véleményét függőben tartja. Majd az országgyűlésen nyilatkozik.

Sághy, Ivánka, Szentiványi Apponyi álláspontját fogadják el.

Végül megegyeztek abban, hogy a hadiparancs ügyében még ma hoznak határozatot. Egyéb kérdésekben megvárják Hédervárynak precíz nyilatkozatait. Apponyi kijelentette, hogy ő álláspontjából semmit sem fog engedni.

A függetlenségi párt.

Mindenki azt hiszi, hogy a függetlenségi pártiak Héderváryt szóhoz sem engedik jutni.

Közgyűlés.

Szabadka törvényhatósági bizottsága ma tartotta, Schmausz Endre főispán elnöke alatt, szeptember havi rendes közgyűlését.

Mindenki vihart jósolt, pedig nem volt. Sőt még a vihar jóslás daczára is aránylag kevesen jelentek meg a közgyűlésen. Mindössze Kertész Ignác akart röppentyűket bocsátani a magasba, de egyik röppentyűje sem ért magasabb régiókba. Lipossensits Lázár ellen irányultak volna a röppentyűk, de lebuktak durranás nélkül.

Előrebocsátottam ezt a történelmi részt, hogy tájékozva legyetek a helyről és az időről.

Volt nekem az én ezredemben két fiatal főhadnagy barátom. Csaknem egy idősek voltunk. Az iskola padjaiban ültünk, mikor felzendült künn az utcán a trombita szó, meg az a csodálatos nóta, amely lázba hozta a vérünket, elvette az eszünket s csodálatos érzéssel töltötte el szívünket: Kossuth Lajos azt izente... felcsaptunk katonának s hadnagyokká lettünk.

Elragadt a háború fergetege; de mindig egymás mellett harcoltunk szűz-máriás zászlónk alatt. Mint a szőlővész, rohantunk végig a hazán. A Kárpátok aljából lekerültünk Erdélybe, innen Isaszeghez és Vácához; együtt másztuk meg Budavár falát, s a tűzben az ágyuk dörgése, a kardok csattogása, a golyók süvöltése közt mosolyogva néztünk egymásra s harcoltunk tovább, mint a mérges óroszlán-kölykek.

Az egyiket Tihamérnak, a másikat Sándornak hívták. Tihamér karsu volt mint egy nyárfa, Sándor meg zömök és erős, de oly szelídek, mint a bárány. Tihamér, ez a szép szőke gyerek, mikor kék szemével a távolba nézett, olyan arczekefejezést öltött, mint egy leány gyermek; valóságos rajongással vettük

körül s szívesen meghaltunk volna érte, ha arra került volna a sor.

Budáról ide készültünk Bácska szívébe, hogy szemmel tartsuk Jelasicsot, aki Kamenicza alatt táborozott, várva az alkalmat hogy mikor törjön át a Dunán. Ez a bácskai tartozkodás valóságos pihenő volt s mi szétszórva a megyében nagyobb községekben táboroztunk. Minket hármunkat egy földbirtokos kastélyában szállásoltuk el.

Szegény, bohó szív; a mi Tihamérunk szerelmes lett. A kit eddig nem hevített más, mint a trombita hangja és az ágyudőrej, most foglyul esett két szem sugaránál. Az igazat megvallva, nem is csoda, mert ideálja Bükkös Ida, nagyon kedves és bájos teremtes volt. Szegény fiu szíve csordultig telt meg boldogsággal, mikor látta, hogy őt is szeretik. Oly szépek, kedvesek s összeillők voltak, hogy öröm volt rájuk nézni.

De hát a háború...?! Ezer különféle hírszárnyalt akkor; az osztrákok és oroszok győztek s minékünk örökre végünk van, majd: nemsokára vége lesz a harcnak, mert mi győztünk. S annak a két fiatalnak szíve úgy hanykolódott e válságos időben, mint egy hajó-roncs a tenger hullámain. Tihamér megkérte Ida kezét, a szülők beleegyeztek a házasságba. Az esküvőt ott tartották meg

a kastély kápolnájában: a vőfélyek mi voltunk: Sándor és én. A boldogságnak ezen ragyogó napján erővel mindig másról beszéltünk, csak a harczokról nem; nehogy a fiatalok örömébe fájdalom is vegyüljön. Ámbár az én lelkemnek egy percig sem hagyott nyugtot az a gondolat, hogy ez a bájos teremtes az ő fehér menyasszonyi fátyolát holnap már fekete gyásszal cserélheti föl. Mint fog összeomlani, mint egy lekaszált virág, ha majd Tihamért, egyszer csak vérében, halott halavány arccal hozzák eléje, s ő legforróbb csókjaival sem tud egy szikrányi életet belé lehelni. Most kezdtem csak bánni: hogy Tihamért le nem beszéltem e házasságról, mikor láttam, hogy menyasszonya mily rajongó áhitattal néz férjére. Ha Tihamér elesik, ennek a nőnek a szíve rögtön meghasad fájdalmában.

Csendes, szép nyári este volt; a hold feljött az égre s ezüst fényével öntötte el a parkot; a fülemüle édes hangon szól a bokor ágán. A menyasszony fátyolát fellebentette olykor a csendes esti szellő s ráborította a Tihamér aranyos atillájára. Igéző pillanat volt ez, olyan, aminőt csak a költők ragyogó fantáziája tud elképzelni; egy álom, mely szerte foszlik a legkisebb zöreijre.

Egyszerre sebes lödögést hallunk; kis-

Ez a röppentyűzés az adófizetés megtagadására vonatkozó indítványok körül folyt le. Egyebekben egyhanguan, úgyszólván felszólamlások nélkül fogadták el a tanács javaslatát.

A közgyűlés lefolyásáról részletes tudósításunk a következő:

Polgármesteri jelentés.

Alapfy István a póttárgysorozatot, majd a polgármesteri jelentést olvassa föl.

Szudarevics Ferencz dr. szólal föl elsőnek és ismét a Gábor és Hosszu-utcái tűrhetetlen állapotok ellen tiltakozik. Az iskolás gyermekek képtelenek az utcában járni.

Többször kérte már ezen utca javítását, de még mindig nem javították ki. Értesült arról is, hogy a gázcsöveket a szegedi uton most rakják le. Ez külterület, inkább a belterületen szaporítanak a gázlámpákat, s a tűrhetetlen világítási misériákon így segítenének. Különösen a kórházhoz vivő Zimonyi ut okvetlenül gázzal volna kivilágítandó.

Frankl István főmérnök kijelenti, hogy ő már intézkedett a Gábor és Hosszu utcái árok betömése iránt, de szívesen kimegy Szudarevics Ferenczcel a helyszínére, hogy meghallgassa kívánságait, s eszerint javítson az állapotokon. A gázvilágításra megjegyzi, hogy a közgyűlés 100 új gázlámpa felállítását határozta el, aminél a fogyasztás megüti a 400.000 köbmétert. — Ezzel a gáz köbméterenként 2 krajczárral olcsóbb lesz s így a fogyasztás emelkedése nem okoz több kiadást a városnak. E 100 gázlámpa közül 40 kerül a szegedi-utra a gyermekmenhely, a honvéd és tüzérszázárnyához vezetendő utra, 60 pedig a városba és pedig 40 épen a Zimonyi-utra.

Klein Adolf dr. hivatkozva egy mult évi közgyűlési határozatra, kívánja, hogy az üresedésben lévő állásoknál mellőzzék a helyettesítéseket és választások útján véglegesen töltsék be.

Biró Károly polgármester kijelenti, hogy ő már intézkedett, miszerint az üresedésben levő állásokra a pályázatok kiirassanak s így a választás novemberben megejthető legyen. A helyettesítés nem árt, mert hiszen a he-

vártatva ott terem egy huszár s levelet ad Sándor kezébe. Felbontja, arca elhalványul, keze reszket, de azért szilárd hangon olvassa fel Guyon tábornok parancsát, hogy rögtön vonuljunk be a táborba, mert holnap hajnalban indulnunk kell. . . .

Jul. 14-ét a magyar nemzet dicsőséges napjai közé írhatja föl. Jelasics a szeghegyi csatában csufos vereséget szenvedett. De nem is csoda. Olyan dühös harcot, mint mi akkor vívtunk, alig ismer a nemzetek történelme. Honvédjeink, mint az agyaráit csatogató vadkan, kimondhatatlan dühvel támadtak az ellenségre. Mint mikor a forgó szél felkapja az utca porait s a faleveleket s egy gomolyagban ragadja tova, úgy keverődött össze az ellenség és jóbarát egy irtózatos chaosban, amelyből nem mutatkozott többé semmi menekülés. A sok vér látása egészen mámorossá tett Sándort és Tihamért néha felém sodorta a fergeteg, de azután megint eltűntek szemeim elől. Végre magam sem tudom, hogy történt, de az ember áradat ritkulni kezdett előttem. Megszólaltak a trombiták, melyek a harcz végét jelentették. Mi győztünk. Jelasics sietve menekült Karlócza felé.

Mikor összeszedtük halottjainkat, ott találtam meg az én két legjobb barátomat egy

lyettesítési idő gyakorlat az esetleg megválasztandónak. Az sem kívánható, hogy minden üresedésnél választások ejtessenek meg. Nem is kívánatos, mert így minden közgyűlés előtt a koteskedés izgalmai dúlnának a városban.

A választ tudomásul vették s ezzel együtt a polgármesteri jelentést is.

A palicsi cukrászda.

Dr. Reisner Lajos a palicsi cukrászdára vonatkozólag azt az indítványt terjeszti elő, hogy a mai cukrászda szüknek bizonyulván, adassék az oly föltétel alatt több évre bérbe, miszerint a bérbeadó tartozik kibővíteni, s a bérleti idő lejártá után a bérlő által kibővített pavillon minden visztérítési igény nélkül átmege a város tulajdonába.

A közgyűlés kiadja az indítványt a palicsi bizottságnak azzal, hogy ezen ügyben tegyen indítványt s az indítványt a tanács terjessze a legközelebbi közgyűlés elé.

A tandijmentesség.

Geiger A. Mór a városi tisztviselők gyermekeinek tandijmentességére vonatkozó indítványánál a tanács javasolja, hogy a tandijmentesség ne mondassék ki, de utasításék a tanács, hogy a városi tisztviselők gyermekei érdem szerint előnyben részesítenek.

Kosztolányi Árpád szólal fel, ajánlva, hogy a tandijmentesség meghatározásánál vétessék a szegénység mellett első sorban figyelembe a tandijmentességért folyamodó tanulmányi előmenetele, és állapíttassék meg egy ily előmeneteli cenzus.

Mint hogy azonban ezen indítvány mint különálló irásban terjesztendő be. Kosztolányi memorandumban fogja azt a tanácsnak benyújtani, kérve a szabályzat megfelelő módosítását.

Ezután a tanács fenti javaslatát a közgyűlés egyhangulag elfogadja.

A nemzeti jogokért folytatott küzdelem.

Ezután került a sor a következő három indítványra:

Mukics Simon dr. és társai bizottsági tagok indítványa a háromévet kiszolgált katonák elbocsátása tárgyában;

ágyurones tövében — halva. Véres kardjukat erősen szoritották markukban, s Tihamérnak a szive fölött még ott volt az a kis fehér virág, mit a tegnapi menyegzőkor tűzött föl.

Az ezredestől elkértem ezt a két holttestet. Sándort eltemettük egy sűrű ákacosban, Tihamért meg vittem haza az ő feleségének.

A fehér menyasszonyi fátyolból gyászos fekete fátyol lett; a tegnapi véghetetlen nagy boldogságot felváltotta a véghetetlen nagy fájdalom. Annak a szegény fiatal asszonynak nem lehetett többé a szavát venni; még csak sirni sem tudott, csak mereven nézett arra a halovány szép arcra, mely ott feküdt előtte a koporsóban.

A következő nap kivittük a holttestet a parkba s eltemettük egy szomorú fűzfa alá. Ahogy katonáim a bucsulövést adták, a dőrejt keresztül hasította egy éles sikoltás; az a fekete subás fiatal asszony hanyatlott atyja karjai közé; nem is kelt többé föl . . . meghasadt a szive. Őt is oda temették azután Tihamér mellé a szomorú fűzfa alá. . . .

Az öreg Bárdos elhallgatott; a kendőjét kereste nagyon, amivel végig törölte arcát. Egyszerre felállt s kezet nyujtva mondá:

— Fiúk, jó éjszakát!

Mi szomorúan feleltünk vissza:

— Jó éjszakát!

Kertész Ignác és társai bizottsági tagok indítványa az iránt, hogy a törvényen kívüli állapot megszűntéig az állami adó a városi adóhivatal által el ne fogadtassék s illetve az állampénztárba be ne szállíttassék;

a Szabadkán 1903. évi szeptember hó 20-án megtartott népgyűlés megkeresése, melyben kéri a törvényhatóságot, hogy határozatilag mondja ki, hogy a törvényen kívüli állapot megszűntéig a városi adóhivatal közegei az összes állami adók behajtásától eltiltassanak.

E három közös jellegű indítvány fölött a tanács egy javaslatot terjeszt a közgyűlés elé a közgyűlésnek hozzájárulásával.

Ezen indítvány a következő:

A törvényhatósági bizottság a hadügyi kormányhoz azon intézkedését, mely szerint a folyó évi október hó 1-én három éves tényleges katonai szolgálatot betöltő katonáinkat folyó évi december hó 31-ig további tényleges szolgálatra bentartani szándékozik, az eddigi gyakorlattal ellentétben és a bentartott katonákra nézve felette sérelmesnek találván, az ellen visszatartott katonáink érdekében az országgyűlés képviselőházához sürgős feliratot intéz.

A népgyűlés megkeresésének másik részére és illetve dr. Kertész Ignác bizottsági tag indítványára nézve, habár az állami adók behajtásának felfüggesztésére vonatkozólag maga a pénzügyminiszter is rendeletileg intézkedett, mindazonáltal határozatilag kimondja a közgyűlés, hogy a városi adóhivatal közegei az állami adónak a törvényen kívüli időben való behajtásától ne csak a legszigorubbantartózkodjanak, de őket ezen adó behajtásától egyenesen eltiltja.

Dr. Kertész Ignác bizottsági tag indítványa értelmében nem volt a határozat kimondható, mert annak nemcsak hogy semmi törvényes alapja nincs, de az adózó polgárság szabad akaratát is sértené, sőt az akként hozott határozatnak, különösen az irni olvasni nem tudó adózó polgárság által való netaláni félremagyarázása arra is alkalmas volna, hogy a községi adónak a jelen időben amugy is nehéz behajtása elé súlyos akadályokat gördítsen.

Elsőnek Kertész Ignác dr. szólal föl, indítványa mellett, bizonyítva, hogy az adó megtagadása a törvényhatóságoknak nem csak joga, hanem kötelessége is. A tanács javaslatát nem fogadhatja el, mert hiszen arra, mit a javaslat kimondatni akar, szükség nincs. Az adók behajtását betiltotta már a törvényen kívüli állapot beálltával egy kormányrendelet, betiltani most, a nemzet alkotmányát tipró hadiparancs után, az adószedést kell. És ezt meg kell tenni, annál is inkább, mert ezt közjogi törvényeink, mintegy elrendelik. Kéri a tanács javaslatának mellőzésével az ő határozati javaslatát elfogadni, megjegyezve azt, hogy a vasárnapi népgyűlés határozata is az adószedés nem pedig az adóbehajtás betiltására vonatkozott.

Biró Károly polgármester tudja, hogy senki sem merné azt állítani, hogy van polgára a városnak, akinek a lelke hevesebben dobogott volna a hazafias felbuzdulástól, mint az övé, mikor Szabadka hazafiságának megnyilatkozását látta. De mikor oly nehéz időket élünk, hogy védekezésül az alkotmány sánczai mögé kell vonnunk, akkor arra is feltétlenül kell vigyáznunk, hogy magunk is törvényes alapon maradjunk. Már pedig ha az adók beszedését is megtiltjuk, akkor a

törvényt nem respektáljuk. Igaz ugyan, hogy a 1504-es törvény az adómehtagadást rendel el, de azóta sok idő folyt le. Vannak újabb, a régieket módosító törvények s ezek között a legújabb az 1886 évi 21 törvénycikk s ennek különösen 20-dik szakasza, mely csupán csak az adóbehajtást tiltja meg, kötelességül hagyva meg az adószedést. Ha tehát az adószedés mehtagadtnék, a pénzügyigazgatóság ezért az adószedő közegeket büntetheti. Egy másik oldala a kérdésnek, hogy az adóbeszedés mehtagadása olyanokat sujthatna, akik erre rá nem szolgáltak. Ha el tudnák választani azt az adót, melyen a katonaságot tartja fön a nemzet, az állam egyéb közegeit föntartó adótól, akkor az adómehtagadása veszélylyel nem járna. Így azonban oly viszonyok állhatnak be, melyek megakaszthatják az államgépezet működését. Kéri ezért a tanács javaslatának elfogadását.

Polgár József jellemezve a jelennék veszterhességét azt bizonyítja, hogy az adószedés mehtagadása nem törvénybe ütköző cselekmény. De azért ezen retorzív alkalmazásával közgazdasági veszélybe dönteni az államot és a nemzetet nem szabad. Higgadságra, nyugodtságra van szükség. Indítványozza, hogy térjen a közgyűlés napirendre Kertész Ignác dr. indítványa fölött, s fogadja el a tanács javaslatát, mert a végső óra még nem ütött.

Csillag Károly dr. Ausztria mellett elhangzott védbeszédeknek minősíti azelhangzott beszédeket, amiért a főispán rendreutasítja, ami ellen azonban Csillag Károly tiltakozik. Beszédében a fősulyt arra helyezi, hogy a népgyűlés nem a behajtás, hanem a beszéd betiltását célozta, s hogy a népgyűlés ezen akaratával ellentétbe helyezkednie senkinek sem szabad.

Reisner Lajos dr. bizottsági tag elismeri, hogy higgadságra van szükség s épen ezért él a nemzet csak az adóbeszedés mehtagadásának jogával. Bizonyítja azt, hogy a régi törvény, mely megtiltja az adófizetést nem módosult. Itt van már az idő, hogy a nemzet ezen eszközhöz nyuljon; bizonyítéka ennek a hadiparancs. Elfogadja Kertész Ignác indítványát.

Lipozencsich Lázár ebben a kérdésben, mint a népgyűlés volt elnöke nem tehet egyebet, minthogy magáévá teszi a népgyűlés határozatát, mely az állami adók behajtásának betiltását óhajtja, annál is inkább, mert ez az egyetlen mód, mely a törvény keretét túl nem lépi. Ha a törvény a megajánlást is betiltaná, bizonyára ő lenne az első, aki elfogadná a beszéd megtiltására vonatkozó indítványt. A törvény alapján kell állni; fel kell világosítani a népet, hogy élhet jogával, az adó nem fizetéssel, meg lehet mondani neki, hogy adót ne fizessen, amint ezt a népgyűlésen meg is tették, meg lehet neki mondani, hogy vigye pénzét a takarékpénztárba, ami meg is történt, de arra, hogy a tisztviselő a fizetést ne fogadja el, törvény hiányában a tisztviselőt kényszeríteni nem lehet. Elfogadja a tanács javaslatát.

Kertész Ignác bizonyítani iparkodik, hogy a későbbi törvények a régieket hatályon kívül nem helyezték, s különösen nem helyezték hatályon kívül közjogi vonatkozású törvényeinket. A népgyűlésre vonatkozólag megjegyzi, hogy nem a népgyűlés határozata terjesztetett a törvényhatóság elé. Bizonyítja, hogy a beszéd mehtagadása törvénybe nem ütközik. Végül annál is inkább szükségesnek tartja határozati javaslatának elfogadását, mert

Szabadkán a magyarság kisebbségben van, s így még inkább ki kell domborítani a magyar nemzet jogait.

Schmausz Endre főispán tiltakozik az ellen, hogy Szabadka lakosságának magyar érzelmeiben bármiféleképen is kételkedjenek.

Lipozencsich Lázár személyes kérdésben szólal föl. Tiltakozik az ellen, hogy valaki eljárásának korrektségében kételkedni merjen, még ha négy hónapig működött is a közügyek terén, mint Kertész Ignác. A népgyűlés határozatát szórol-szóra irták le **Kovács János**nak írásban benyújtott indítványáról, melyet Kovács János személyesen olvasott föl a népgyűlésen.

Polgár József felszólalása után még egyszer **Biró Károly** szólal föl. Elismeri, hogy az 1504-iki törvényben ben van az adómehtagadás, de ez változott. Ez a törvény csak az eszme megteremtése, amely az idők folyamán módosult. Az adóbeszedés mehtagadása oly félreértésekre vezethetne, hogy még a községi adót sem fizetnék le, ami pedig sok bajt okozna. Szabadka különben egyike volt azon törvényhatóságoknak, melyek a nemzeti követelmények mellett nyilatkoztak, de törvényellenes cselekménybe e törvényhatóságot bele vonni nem lehet. Ez meggyőződése.

Minthogy **Csillag Károly dr.** névszerinti szavazást kért, elnöklő főispán a névszerinti szavazást elrendeli. A tanács javaslata mellett igennel, ellene nemmel szavaztak.

A szavazás eredménye a következő:

A tanács javaslata mellett szavaztak: **68-an**. A tanács javaslata ellen **12-en**.

Eszerint **56 szótöbbséggel** a tanács javaslatát fogadták el.

Egyéb ügyek.

A terület megváltási ügyek után a Bárány és Dezső-utczákban téglajárdák létesítése rendeltetik el.

Lyubibratich Kelemen gazdasági tanácsnok nekány referádája után **Bóbits József** kultur tanácsnok olvassa a 15 éven aluli gyermekeknek a nyilvános mulatóhelyekről való távortartása ügyében alkotott szabályrendeletet, melyet **Reisner Lajos dr.** indítványára a 16 éven aluli gyermekekre módosítottak. **Biró Károly** néhány módosítása után a közgyűlés a szabályrendeletet elfogadja.

Klászik Lehel főgymnasiumi énektanító állása rendszeresítettik.

A közigazgatási bizottság megkeresésére a polgári leányiskolának megfelelő helyiségben leendő elhelyezése végett a közgyűlés azon határozatot hozta, hogy előbb a polgári felső leány iskola létesítése iránt megkeresi a kultuszminisztert s ennek keretén belül fog megoldást nyerni a polgári leányiskola elhelyezése is.

Az árvapénztár megvizsgálására id. **Frankl István** és **Höbl** rendes, továbbá **Sztipics Márk** és **Hoffmann Máté** pótagokból álló, a báró Rudics-féle ösztöndíjak odaitélésére pedig **Vojnics Sándor**, **Mukics Simon**, **Polgár József**, **Farkas Zsigmond** és **Békffy Gyula** biz. tagokból álló bizottság küldetik ki.

Deák-ünnepély.

Deák Ferencnek 100-adik évfordulója alkalmából tartandó ünnepségekre vonatkozólag elfogadta a közgyűlés dr. **Bóbits József** tanácsnoknak indítványát, mely a következő:

A törvényhatósági bizottság elhatározza, hogy Deák Ferenc születésének 100-ik évfordulóját méltóképen megünnepli és tekintettel arra, hogy Budapesten f. évi október

hó 17-én tartandó Deák ünnepélyen magát öttagu küldöttség által képviseltetni már elhatározta,

1) f. évi október 19-én délelőtt 9 órakor az összes felekezetek által tartandó istentiszteleten testületileg részt vesz, ennekutána pedig délelőtt 10 órakor diszközgyűlést tart, amelyen Deák Ferenc államférfiúi érdemeit egy ünnepi szónok lesz hivatva méltatni. Elhatározza egyben, hogy a budapesti Deák ünnepségre kiküldött öttagu küldöttség Deák Ferenc mauzoleumában a város közönsége nevében egy koszorut helyezzen el.

2) Elhatározza továbbá a közgyűlés, hogy Deák Ferenc emlékére alapítványt létesít a melynek évi összegét 20 drb 20 koronás aranyban, vagyis 400 koronában állapítja meg, amely alapítvány a költségvetésbe évről-évre felveendő. Ezen alapítványi összeg hasonlóan a Széchényi István és Kossuth Lajos-féle ösztöndíjakhoz a fogymnasium tanulói részére lesz kiadva olyképen, hogy ezen összegből egy 60 koronás és egy 40 koronás jutalomdíj a Deák Ferenc érdemeit ismertető és méltató irodalmi pályaműnek jutalmazására lesz fordítandó.

3) Kimondja végül a közgyűlés, hogy a városunkban tartandó ünnepély napján a város összes tanintézetében az előadás szüneteljen, ezenkívül pedig felhivandó a főgymnasium igazgatósága, hogy az ünnepély napján a felsőbb osztályok tanulóinak Deák Ferenc érdemeiről előadás tartassék, amely előadást az ifjuság a Hymnusz éneklésével kezdje és a Szózat éneklésével zárja be.

A javaslaton Kosztolányi Árpád főgymnasiumi igazgató hozzászólása folytán azon módosítás tétetett, hogy a tanuló ifjuság 17-én tartsa az iskolai ünnepélyeket a vallás és közoktatásügyi minisztertől már leérkezett rendelet értelmében.

Személyi ügyek.

Vojnics Máté h. polgármesternek két hónapi szabadság engedélyeztetett. Csóvics István lovasrendőr 600 koronával nyugdíjaztatott, Alapfy Istvánnak pedig 600 korona működési pótlék szavaztatott meg.

H I R E K.

Szabadka, szeptember 23.

— **Egyházi hír.** Az érseki hatóság Petres János káplánt Kollutra, Kindl Antalt Bácsalmásra adminisztrátorrá nevezte ki. — Frech Ádám káplánt Futtakról Mélykutra áthelyezte. — Péchy Béla végzett theologus szereppá szenteltetett.

— **A bajai Ferenczosatorna új pénztárosa.** A Ferenczosatorna részvénytársaság budapest-központi igazgatósága a napokban tartott rendkívüli közgyűlésén, az elhalálozás folytán üresedésbe jött bajai pénztárosi állásra **Auer Oszkár**t, **Türr István** tábornok unokaöcsését választotta meg.

— **Az új esküdtek.** A szabadkai kir. törvényszék, mint esküdttörzség által az 1903. évi VI-ik ülészakára kisorsolt rendes és helyettes esküdtek névjegyzéke a következő: Rendes esküdtek: Hirschberger József, Wachsmann Jenő, Takács Dániel, Szaulics Gergely, Homonnai Nándor, Bogesics Antal, Sziebenburger Károly, Dr. Vécsei Emil, Birkáss Gyula, Buchwald Lázár, Láng Simon, Milkó Mór, Krécsi Nándor, Dr. Vécsei Samu, Schossberger József, Sztipics János, Id. Frankl István, Somogyi Gyula, Gabrics Vincze, Thurzó Pál, Balkó M. Mátyás, Tipka Antal, Puketz Kálmán, Roth-

mann Imre, Szilassi Károly, Sinkovics János, Majláth Imre, Dr. Kertész Ignátz, Piller György, Dr. Mathievics István. Elyettes esküdtek: Lőw Simon, Nagy Péter, Kanyó Béla, Márics Vincze, Rapstein Ferencz, Bukvics Boldizsár, Beck Manó, Baumann János, Berkes Antal (tak arékp. tisztv. Hoffmann Ferencz.

— **A bajai új kórház megajlítása.** Bajai levelezőnk írja: A bajai új városi kórház, mely immár teljesen készen áll, október hó 1-én adják át a forgalomnak. A kórházban, mely valóban monumentális és szépen fölszerelt alkotás, már október hó folyamán 120 elmebeteg lesz elhelyezve, kiket a kormány küld majd az ország különböző elmeegógyintézetéből. — Kórházi igazgatófőorvossá egyhangulag *dr. Ladányi Mór* eddigi kórházorvost választotta meg a f. hó 15-iki közgyűlés, a vármegyei orvosi kar egyik nesztorát és igen képzett tagját. Pályázat hirdettetett egyúttal a következő ujonnan rendszeresített állásokra: 1) két osztályfőorvosi helyre a sebészeti és elmekórosztály vezetésére egyenkint évi 2000 korona javadalmazással; 2) két alorvosi állásra (elnyerőik a kórházban lakni kötelelesek és magánygyakorlatot nem folytathatnak), évi 1000 kor. fizetéssel, lakás-, fűtés-, világítás- és élelmezéssel. Betöltendő továbbá a gondnoki állás, évi 1600 kor. fizetéssel és 300 korona lakpénzzel, az ellenőri hivatal, évi 1300 kor. fizetés- és 250 kor. lakbérrel, egy gépészi állás, évi 1200 kor. javadalmazással és alkalmaznak egy kapust, kinek fizetése évi 600 kor., lakás, fűtés és ruházat. Az orvosi állásokra a pályázati kérvények Schmausz Endre főispán ur czimére — Szabadkára, a többi helyre *dr. Hegedüs Aladár* polgármesterhez Bajára adandók be t. hó 28-ig bezárólag. — Itt említjük meg, hogy a bajai új kórházban 1 kor. 86 fillér lesz egy beteg ápolási költsége.

— **Gyászhr.** Reichheld Károly kolluti plébános folyó hó 16-án életének 45-ik, áldozásának 20-ik évében elhunyt. Szülővárosában Baján helyezték örök nyugalomra. Nagy buzgalmu, szerény tisztalelkű papot vesztett benne az egyházmegye. Önzetlen és puritán jelleméért, példás lelkiismeretességéért mindenki tisztelte és nagyrabecsülte. Temetésére, melyet Boromissza István kalocsai kanonok-plébános végzett, nagyszámban gyűltek össze paptársai és a gyászoló közönség.

— **Confidens villamos kalauzok.** Több oldalról érkezett panaszok következtében a nyilvánosság elé kell hoznunk azt az érthetetlen goromba és erőszakoskodó viselkedést, a melyet egy idő óta a villamos kocsik alkalmazottjai, de különösen a 6-os és 11-es számú kocsikkal járó kalauzok a villamost igénybe vevő közönség irányában viseltek. Az utazó közönség megfizet azért, hogy kényelmesen és zavartalanul tehesse meg útját, ez alkalmazottak pedig akik közvetve szintén az utasoktól élnek, azt a kevés dolgukat, a melyet a szabadkai villamos vonat forgalma ad nekik, bizony idegeskedés nélkül, kellő tapintattal végezhetnék.

— **Arany János Toldija németül.** *Dr. Lemberger Ármán*, a bajai póta-fiskális még a nyáron bocsájtotta nyilvánosságra a magyar költészet egyik legművészibb és legmagyarabb remekét. *Arany János »Toldi»-ját* — német köntösben. Pazarul elegáns nyelvezet, az eredetinek ideálisan szép

jellemfestése és azok a selymesen lágy, majd meg hatalmas és kifejezésbeli alexandrinok — mind hűséges alakot öltenek és megelevenednek az igazán mesterien plasztikus fordításban. Ugy látjuk — és ez *dr. Lemberger Ármán* legszebb dícsérete — hogy a szerző tud magyarul, mert csak így volt lehetséges hogy az eredetinek zamatos fajmagyarságai a német olvasónál szimpátiára és visszhangra találjanak. Magyarországon, a mi irodalomtól fázó közönségünk körében fél-száz példány forog belőle közkézen, a többi, nagyobbik fele most került könyvpiacra a külföldön, a *Jäger-főle* lipcsei könyvkiadó-czég bizományában. Ugy halljuk, ott is élvezettel olvassák daliás *Toldi* fantasztikus kalandjait a legművészibb és legszebb irodalmi formában és — reméljük — hatása alatt megváltozik némileg az a külföldön rólunk tanyát vert *Tissot-főle* balvélemény, hogy nyeregkápa alatt puhítjuk a hust. És ennek — a mi mostoha hírünknek *dr. Lemberger Ármán* munkája lesz a legékesebb czáfolata. *S. Zoltán.*

— **Czigány szerelem.** Egy kis-körösi cigánynak, a ki néhány nap óta Szabadkán tartózkodott, nagyon megtetszett *Jankó Mátyás* helybeli cigánynak a lánya. Nem igen igyekezett szép szóval rávenni a leány hozzátartozóit, hogy adják neki leányukat, hanem egy szép napon megszöktette a szerelmesét. A leány atyja ma panaszolta el a rendőrségnél a családjában történt dolgokat, a mikor azt is bejelentette, hogy a szöktető cigány legény a leányon kívül ellopta az öregnek 70 frtot kitevő megtakarított pénzét is.

— **A miniszter köszönete.** A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter *dr. Császka György* kalocsai bábai érseknek, aki a bajai Miasszonyunkról nevezett róm. kath. iskola kibővítésére 35.000 koronát adományozott, köszönetét nyilvánította.

— **Anyakönyvi hírek.** *Meghaltak:* *Vojnics T. Klára* 11 hó, *Kopunovics István* 12 hó, *Takács Ádám* 1/2 év, *Vukov Józsefné Sztarek Vilma* 21 év, *Nagy Torma Mihályné Drobinc Anna* 88 év. Született: 10. 6 fia, 4 leány. Házaság: *Mándics Lajos Pércsics Etel*, *Tumbász Antal Bacsics Erzsébet.*

Leleplezett pénzhamisítók.

A legveszedelmesebb szövetkezetek egyikének üzelmait, a melyek most az egész országot elárasztják és a könnyű meggazdagodásért bűnre vetemedők behálózása által kiszámíthatlan károkat okoznak, a szabadkai rendőrség néhány erélyes és lelkiismeretes közege néhány napi fáradságot nem ismerő munka után lelpelelte és ezáltal véget vetett működésüknek, amellyel már egész Dél-Magyarországon elterjesztették az öt koronásokat gyártó gépeiket és a mint az eddigi nyomozás eredménye mutatja, a vizsgálat során csak később fog kiderülni, hogy mily nagy arányu volt a bűnös banda működése.

A napokban az egyik helybeli fogadóban megszállt ifj. *Wild Jakab* beodrai illetőségű állás nélküli csapos legény, és a rendőrség valamiképen megtudta, hogy egy ötkoronásokat gyártó készülék van nála. *Pécskai Antal* és *Sárcevic István* rendőrök a gyanuba vett embert előállították és kutatást eszközölve lakásában, a szobában lévő ágyban megtalálták a keresett gépet. Erre aztan *Wil-*

det, a kinek egy krajczár pénze sem volt, letartóztatották.

A rendőrség neszét vette annak is, hogy a letartóztatott még aznap a délelőtt folyamán sürgönyözött *Rámai György* mokrini embernek és a sürgönyben ez a szó is benne foglaltatott: igrai, a mi tolvaj nyelven annyit jelent, hogy egy gép el lett adva. *Rámai* a legközelebbi vonattal meg is érkezett Szabadkára és szintén egy szállodában vett lakást, a hol csakhamar felkereste *Maródi*cs Szávó rendőr és *Wild* társának adva ki magát, elcsalta a lakására. Otthon aztán jól megvacsoráztatta, beszédbe ereszkedett vele és megtudta tőle, hogy a legveszedelmesebb pénzhamisítóval van dolga. A lópre ment vendég feltárta egész működését, elmondta, hogy már jó ideje foglalkozik a pénzgyártással és hogy kitűnő üzleteket csinál a hamisító gépek elárusításával egész *Torontál* és *Bácsme gyékben*. Már eddig tekintélyes vagyona tett szert ezen az uton, több gépet adott el jó áron, így *Török Becsén* 400 forintért, *Budapest*en pedig 1000 frtért adott el egyet-egyét. Mikor már a félreismert házigazda elegendőnek tartotta a bizalmas közléseket, két rendőr segítségével letartóztatta a jó madarat.

A további nyomozás folyamán *Wild* is beismerte, hogy *Zentán* akart eladni gépet, a rendőrség azonban ott ebben megakadályozta; továbbá, hogy *Rámainak* nagy kiterjedésű összeköttetései vannak; bűntársai közül *Rámainak István* nevű öccsét, egy mokrini borbélyt és egy zentai embert nevezett meg.

Az elfogott *Rámai* a rendőrségnél történt kihallgatása alkalmával erősen tagadott s csak azt ismerte be, hogy egy pénzcsináló gépet, a melyet egy mokrini kovács készített adott el *Zentán*, a miért a n. kikindai törvényszék őt másfél évi, a feleségét pedig mint bűntársát félévi börtönre ítélte.

A rendőrség a két vármegyét érdeklő érdekes bűnügy iratait áttette a szegedi csendőrséghez a további nyomozás eszközlése végett, mert a vizsgálat során kitűnt, hogy a mokrini csendőrség vezető is be van avatva.

SZINHÁZ.

A szabadkai színtársulat Baján.

*Pesti Ilász Lajos*nak Baja város polgármesteréhez hétfőn reggel érkezett bizalmas sürgönye jelenti, hogy a társulat október hó 1-sején bevonul Bajára és megkezdik ott 30 előadásra szóló ciklusát. A tavaly óta alaposan kiéheztetett bajai publikum — írja tudósítónk — élénk érdeklődéssel várja kedvelt színészeit és csak ismételtén kifejezi azt az óhaját, hogy *Pesti*, a saison teljes sikere kedvéért, ne az ókanizsai, hanem tényleg a szabadkai téli társulatával vonuljon be hozzánk. — Itt jelezzük azt a sajnálatos hírt, hogy a bajai színházépítés ügye a vasárnap megtartott színiügyi bizottsági ülésen ismét elodáztatott, szinte beláthatatlan időkre. Elfogadtatott ugyanis az az abszurd indítvány, hogy a tanács dolgozzon ki egy tervet, mely szerint az új színház 100.000 koronás költsége a Baja városa részéről valósággal agyonterhelt kulturális alaptól fedeztessék. Közel másfél esztendő vajadás után megszületett tehát a nevetséges kis egérke, egy lehetetlen terv, mely sajnos, azt jelenti, hogy a bajaiak régi forró óhaj-tása egyhamar nem fog megvalósulni.

Törvénykezés.

Kilostott cselédleány.

Megemlékeztünk annak idején lapunkhírvonatában arról, hogy mennyire megjárta Török Anna bajmoki cselédleány a helybeli lakásadójaival. A leány ugyanis holmijával együtt bejött Szabadkára és itt megszállt özv. Szerzla Jánosnál, a kinek addig míg Pesten járt alkalmazás után nézni, őrizetere bizta a ládát, a melyben ruhanemű és egyéb ingóságai voltak. Mire visszaérkezett, a szállásadónő György nevű fia segélyével a ládát egészen kiürítette, a holmit eladogatta, sőt még a 244 koronás takarékpénztári könyvet is furfangos módon értékesítette.

A kir. törvényszék Szerdahelyi Sándor elnöklete alatt ma vonta felelősségre a bűnös anyát és fiát, a kik mindketten teljesen beismerésben lévén. sikkasztás büntetében lettek bűnösnek kimondva, minek folytán özv. Szerzla Jánosné 8 hónapi, Szerzla György pedig 7 hónapi börtönbüntetésre lettek jogerősen ítélve.

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorologiai intézet távirati jelentése.) E hó 24-ére változó-kony, enyhe időjárás várható semmi vagy kevés csapadékkal.

Gabona-tőzsde.

A mai fővárosi gabona tőzsde üzletelen volt, kötés nem fordult elő. Különben az érték tőzsde is hagyatlott a királyi kézirat hatása alatt.

Szerkesztői üzenet.

S. Z. Baja. Nem közölhattük kedden, mert csak szerdán reggel kaptuk meg. Különben nagyon szívesen tettünk volna eleget óhajának.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

POLÁNYI DEZSŐ

Vöröskereszthez címzett gyógytárába egy hatodik gymnasiumot végzett magyarul és nyelvek beszélni gyakorlók azonnal felvétetik.

Aki elegánsan és olcsón akar ruházkodni

az forduljon

Faragó Albert

kész női ruha üzletéhez

SZABADKA, Deák-u. 3. sz.
Dr. Szilasi Mór ur házában.

Valódi szintartó-mosó blouzek 75 krtól feljebb
» parget 1 krtól »
Igen jó minőségű szövet blouzek 1.75 krtól »
Jó minőségű szövet aljak 2 krtól »
Pongyolák, karton, szövet és pargetben kis gyermek ruhák 50 krtól feljebb. — Raktáron vannak még igen nagy választékban clot, parget, flanel alsósoknyák; Fiu és leányka ruhák, clot és lüster ampir kötének, szövött és kötött árukban, u. m. téli alsó ingek, nadrágok egy férfi mint hölgyek részére.

Szolid és pontos kiszolgálást biztosítva,
teljes tisztelettel

FARAGÓ ALBERT.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Elegáns kalapok, nyakkendők, botok, gallér és kézelők, keztyűk, harisnyák, fekérműek és sport cikkek dús választékban.

Különlegességek női bluzokban.

EISLER IZSÓ

férfi és női divatruházában
Szabadkán, főtér.

Olvasd!

Olvasd!

ENGL ADOLF

varrógép-kerékpárraktára és házi sürgöny (villamos csengőgyű) installáló intézete.

Szabadkán, Kossuth-utca

a „Pest szálloda“-nak és dohány nagytőzsdének átellenében.

elsőrendű varrógépeit — részletfizetésre is, és a cöntinens legjobb kerékpárját, a „Styria“-t, a melynek főképviseleje, egyszersmind Szabadka és a megye nagyobb területére.

Különösen felhívja a hölgyközönség figyelmét műhímzőgépeire, a melyekkel bármilyen komplikált mintájú hímzést művésziesen lehet előállítani.

Minták és gépek bármikor megtekinthetők és szaktanítás INGYEN.

Bevezet házi sürgönyöket (villamos csengőket és elfogad mindennemű e szakba vágó valamint bármilyen gépjavitást, lelkiismeretesen, pontosan és olcsón.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Kladek Kázmér

diszszoba festő és mázoló Szabadkán

Bercsényi-utca, 669. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat, a legkényesebb izlésű szobák, vendéglők és termek festését — enyv, olaj, vagy tempera kivitelben

jutányos árak mellett.

Legolcsóbb a

Terézia levélpapír

szép Ivori színben, tükör sima felületű, kellemes írás. — 50 boríték és 50 levélpapír, diszes dobozban

65 krajczár.

Kapható **Keumann Mór** papirkereskedésében Szabadkán.

SÜRGÖNY-CZIM: DÁNIEL SZABADKA

AJÁNlja A DUSAN FELSZERELT CSERÉPKÁLYHA- ÉS CEMENTÁRÚ RAKTÁRÁT

DANIEL JÓZSEF
Szabadka

CSERÉPKÁLYHA-KÉSZÍTŐ
ÁLLANDÓ MINTARAKTÁR:
BATTHÁNYI-UTCZA, CSAJKÁS-FÉLE HÁZ

ELVÁLLAL MINDENFÉLE E SZAKMÁBA VÁGÓ MUNKÁT.